

af Br i g.) Det ærede Medlem for Kjøbenhavns 2den Valgkreds siger Ja. Det er altsaa rigtigt; vi ere enige derom, men man vil ikke stoppe derved. Har man først faaet tvungne Svendeprøver indførte, ville Svendene spørge: Hvad opnaa vi saa derved? Hvad giver Staten nu til Erstatning eller i Udsigt derved. Saa vil Kravet komme om at faae Laugene indførte, de gamle Laug, som man havde i 1800 med tilhørende Privilegier, og saa har man endelig naaet den Gulddalder fra 1800, som man nu tilstræber at naae. Men den er jeg ikke med til at indføre. Jeg tror, det er et Tilbagekridt og ikke et Fremskridt, og hvorledes vil man, naar man stiller saadanne Krav til Lærlingene og Svendene, som man her tilstræber, kontrolere, at Mestrene give deres Lærlinge en grundig Lære og Uddannelse. Det er efter min Mening ikke nok, naar det hedder i Lovforslagets § 9, som det her foreligger: „Har Mesteren ladet det mangle paa tilbørlig Omhu for Lærlingens Uddannelse, og dette er Grunden til, at Lærlingen ikke ved Læretidens Udløb er istand til at aflægge Svendeprøve eller kan erhverve Lærebrev med Attest om Duelighed, er Mesteren pligtig til at give Lærlingen Erstatning efter Retten's Skjønnende“, thi hvem skal kontrolere dette, om Mesteren har været forsømmelig eller ikke. Her se De, mine Herrer: indfører man tvungne Lærekontrakter, som her foreslaas, gaar man dernæst til tvungne Svendeprøver, og derved kommer man ind paa det hele Laugsvæsen. Saa kommer den næste Fordring, som ogsaa har været paa Dntale, hvad man kan læse sig til i Arbejderkommissionens Betænkning, saa vil man gjøre Krav paa Indførelsen af Arbejdsinspektører. Det kan ikke undgaaes, det ene fører det andet med sig, det er Konsekvensen af Vedtagelsen af Lovforslaget. Men dertil kommer, at de Bestemmelser, det her foreliggende Lovforslag søger at indføre, gribe efter min Formening for stærkt ind i den personlige Frihed og ogsaa ere et Tilbagekridt fra det Princip, der ligger i Nydeloven af 10de Mai 1854. Denne Lovs § 8 forudsætter jo kun etaarige Kontrakter og gaar i det Hele ud fra, at indgaaede Kontrakter kunne opsiges med et halvt Aars Varjel; men derom er der ikke Tale her i Lovforslaget. Sæt nu, man gik ind paa denne Lov, og Forældre eller Værger ere saa uheldige at faae deres Barn anbragt ved et Haandværk, som det viser sig, at Barnet ikke egner sig for, og dette er det jo ikke umuligt at tænke sig, naar man huffer paa, at Barnet i en meget ung Alder, i det 14de Aar, maa vælge den Vej, det vil gaa. Har Barnet nu begyndt paa et Haandværk, det ikke føler sig kaldet eller skiftet til, maa Vedkommende desuagtet, naar han eller hun har indgaaet en Lærekontrakt, forblive i Læren i 5 Aar, og det er ikke muligt for Forældre eller Værger at faae Barnet derfra. Løber Lærlingen derfra, bliver

han ifølge § 13 transporteret tilbage ved Politiets Foranstaltning som en Arrestant eller Forbryder. De 5 Aar skal han blive i Læren og det selv, hvor han, naar de ere omme, maa sige: Den Vej, jeg er kommen ind paa, er ikke den rigtige, jeg maa bryde mig en ny Vane, saa at de 5 Aar ere saagodt som spildte. Men sæt endvidere, og det er vel heller ikke utænkligt, at Eliet kunde se, at Forældre eller Værger ere saa uheldige at faae Barnet anbragt hos en moralsk slet Mester eller paa et Værksted, hvor der er en hel Del raa og liberlige Svende, og hvor Forældre eller Værger senere komme til Overbevisning om, at det er fordærligt for det unge Menneske at blive paa et saadant Sted i en saadan Kreds af Mennesker. Det er da, hvis man vedtager denne Lov, ikke muligt for Faderen, Moderen eller Værgeren at tage Barnet derfra; Barnet maa blive der i fem Aar, hvis Forældrene ikke skulle tvinges til at betale store Bøder. Dette anser jeg for aldeles utilbørligt og urimeligt, og naar det ærede Medlem for Ribe Amts 2den Valgkreds (Hvid) vil se Sagen fra et pædagogisk Synspunkt, spørger jeg, om han da ikke tror, at der er Grund til at være lidt varsom med at gaa ind paa dette Lovforslag, ogsaa set fra det Synspunkt. Dette Lovforslag gaar jo ogsaa videre end de Forsøg, der ere gjorte i andre Lande i lignende Retning. Bestemmelserne i den franske Lov af 22de Februar 1851 finde saaledes kun Anvendelse paa Haandværkere og Fabrikanter, og den tydske Lov af 17de Juli 1878 finder ikke Anvendelse paa Handels- og Apothekerslærlinge, og det Forslag, der ifjor blev forelagt det norske Storting, angik kun Haandværkslærlinge. Bestemmelserne i nærværende Lov kunne derimod finde Anvendelse paa Lærlingekontraktens Afslutning med alle Næringsdrivende uden Undtagelse, og imedens det af Landsthinget vedtagne Lovforslag ikke principielt afviger fra det af Regjeringen forelagte Lovforslag, saa er der derimod en væsentlig Forskjel med Hensyn til § 2 imellem det af Regjeringen forelagte og af Landsthinget nu vedtagne Lovforslag og det Forslag, som fremkom fra Arbejderkommissionen, som jeg ogsaa skal omtale med et Par Ord. I det af Arbejderkommissionen udarbejdede Udkast til § 2 hedder det: „Den Næringsbruger, som kun udfører en enkelt, mindre væsentlig Del af det, der hører til Færdiggjørelsen eller Tilvirkningen af et Fabrikat eller Haandværksarbejde, kan ikke antage Lærlinge“. Denne Bestemmelse er strægen i Regjeringens og i Landsthingets Lovforslag, og hvis det Lovforslag, som nu foreligger, blev vedtaget, saa vilde altsaa den Næringsbruger, som kun udførte en enkelt, mindre væsentlig Del af det, der hører til Færdiggjørelsen eller Tilvirkningen af et Fabrikat eller Haandværksarbejde, ogsaa kunne antage Lærlinge, hvilket jeg anser for meget uheldigt. Hvad vilde det f. Ex. kunne føre til, naar en